

სექსუალური შევიწროების პრევენციის პოლიტიკის დოკუმენტი

პრეამბულა

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი მიზნად ისახავს უნივერსიტეტში სექსუალური შევიწროებისგან თავისუფალი გარემოს შექმნას და აცნობიერებს, რომ:

სექსუალური შევიწროება არის დისკრიმინაციის ფორმა, რომელიც პირისთვის ქმნის არაკომფორტულ და დამამცირებელ გარემოს;

სექსუალურ შევიწროებას შესაძლოა დაექვემდებაროს ნებისმიერი პირი მისი სქესის, სექსუალური ორიენტაციის, სოციალური სტატუსის, სამსახურებრივი პოზიციის ან სხვა ნიშნის მიუხედავად;

სექსუალური შევიწროება შეიძლება გამოვლინდეს როგორც სხვადასხვა, ასევე ერთიდაიმავე სქესის მქონე ადამიანებს შორის;

სექსუალური ხასიათის ნებისმიერ ქცევას, რომელიც მეორე პირისთვის არანებაყოფლობითი და არასასურველია და მას არაკომფორტულ გარემოს უქმნის, არ შეიძლება ჰქონდეს რაიმე გამართლება;

სექსუალური შევიწროება მსხვერპლის ფსიქო-სოციალურ მდგომარეობაზე განსაკუთრებით უარყოფით ეფექტს ახდენს, მათ შორის, ამცირებს მის სამუშაო და სწავლის პროდუქტიულობას;

სექსუალური შევიწროების ერთ-ერთი მძიმე ფორმა არის მომსახურება მომსახურების სანაცვლოდ, რაც პირისთვის სექსუალური მომსახურების ნაცვლად რაიმე სახის სარგებლის შეთავაზებას გულისხმობს;

სექსუალური შევიწროება შეიძლება გამოვლინდეს უნივერსიტეტის პერსონალის, სტაჟიორის ანდა სტუდენტის მხრიდან, უნივერსიტეტის პერსონალის, სტაჟიორის, სტუდენტის ანდა მესამე პირის მიმართ.

იღებს ვალდებულებას სავარაუდო სექსუალური შევიწროების ფაქტის შემთხვევაში შესაბამისი რეაგირების შესახებ.

მუხლი 1. დოკუმენტის მოქმედების სფერო

1. წინამდებარე დოკუმენტი ემსახურება უნივერსიტეტის სექსუალური შევიწროებისგან თავისუფალი გარემოს შექმნას და კრძალავს უნივერსიტეტში ნებისმიერი სახის სექსუალურ შევიწროებას.

2. უნივერსიტეტად ჩაითვლება ნებისმიერი ადგილი, რომელიც გამოიყენება უნივერსიტეტის საქმიანობის მიზნებისთვის, მათ შორის, უნივერსიტეტის შენობები, ასევე, შენობის გარეთ სივრცეები, მათ შორის, შეხვედრები, მივლინებები, ტრენინგები, კონფერენციები, სოციალური ქსელი და უნივერსიტეტის საქმიანობის მიზნებისთვის დაკავშირებული სხვა ნებისმიერი ღონისძიებები.

3. სექსუალური შევიწროება შესაძლოა განახორციელოს და სექსუალური შევიწროების მსხვერპლი შესაძლოა იყოს:

ა) უნივერსიტეტის პერსონალი;

ბ) სტაჟიორი;

გ) სტუდენტი;

დ) ნებისმიერი მესამე პირი, რომლის მიმართ სექსუალური შევიწროება პირმა უნივერსიტეტის პერსონალის, სტაჟიორის ან სტუდენტის სტატუსით განახორციელა.

4. ამ დოკუმენტის მიზნებისთვის პერსონალად ჩაითვლება პირი, რომელსაც უკავია ადმინისტრაციული, აკადემიური, სამეცნიერო, მკვლევართა, მასწავლებელთა ან დამხმარე თანამდებობა.

5. ამ დოკუმენტის მიზნებისთვის, უნივერსიტეტის სტუდენტი არის პირი, რომელიც „უმაღლესი განათლების შეახებ“ საქართველოს კანონით და უნივერსიტეტის წესდებით განსაზღვრული წესით ჩაირიცხა და სწავლობს უნივერსიტეტში პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამის, ბაკალავრიატის, მაგისტრატურის, მასწავლებლის მომზადების ინტეგრირებული საბაკალავრო-სამაგისტრო, დიპლომირებული მედიკოსის/სტომატოლოგის, დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამის გასავლელად, აგრეთვე პირი, რომელიც ჩარიცხულია უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად აღიარებულ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში და რომელიც ერთობლივი საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში ასრულებს სასწავლო კომპონენტის ანდა კვლევითი კომპონენტის ნაწილს უნივერსიტეტში ანდა დამოუკიდებელ სამეცნიერო-კვლევით ერთეულში, ასევე მსმენელი, თავისუფალი მსმენელი, სასერთიფიკატო პროგრამის მსმენელი, რეზიდენტი.

მუხლი 2. სექსუალური შევიწროების ცნება

1. სექსუალურ შევიწროება არის სექსუალური ხასიათის ნებისმიერი არასასურველი სიტყვიერი, არასიტყვიერი ან ფიზიკური ქცევა, რომელიც მიზნად ისახავს ან იწვევს პირის ღირსების შელახვას ან მისთვის დამაშინებელი, მტრული, დამამცირებელი, ღირსების შემლახველი ან შეურაცხმყოფელი გარემოს შექმნას.

2. სექსუალურ შევიწროებას აქვს ორი ფორმა:

ა) **მომსახურება მომსახურების სანაცვლოდ (Quid Pro Quo)**, რაც გულისხმობს სექსუალური ხასიათის მოთხოვნას რაიმე სახის სარგებლის სანაცვლოდ

ბ) **მტრული სამუშაო გარემო** ანუ სამუშაო ადგილზე დამაშინებელი, შეურაცხმყოფელი პირობების შექმნა.

3. სექსუალური შევიწროება შეიძლება გამოიხატოს, **მათ შორის**, ღირსების შემლახავ ან მისთვის დამაშინებელ, მტრულ, დამამცირებელ, ღირსების შემლახველი ან შეურაცხმყოფელი სიტყვიერ, **არასიტყვიერ და ფიზიკურ** ქმედებებში:

ა) სექსუალური ხასიათის ხუმრობა;

ბ) კომენტარი ადამიანის გარეგნობის, ჩაცმულობის ან პირადი ცხოვრების შესახებ;

გ) კომენტარი ადამიანის სექსუალობის შესახებ;

დ) კომენტარი ადამიანის სექსუალური ორიენტაციის შესახებ;

ე) კომენტარი საკუთარი სექსუალური გამოცდილების/პრეფერენციების შესახებ;

- ვ) სექსუალური ხასიათის სახელების დამახეზა;
 - ზ) სექსუალური ხასიათის ფოტოს/ვიდეოს ჩვენება ან ინტერნეტით ან მობილური ტელეფონით გაგზავნა;
 - თ) სექსუალური ხასიათის ჟესტიკულაციის ჩვენება;
 - ი) სექსუალური ხასიათის ტექსტის გაგზავნა ინტერნეტით ან მობილური ტელეფონით;
 - კ) პირადი სივრცის დარღვევა/საუბრისას მეორე ადამიანთან ზედმეტად მიახლოება;
 - ლ) მზერა;
 - მ) სტვენა;
 - ნ) სახეზე ან სხეულზე (მაგალითად, მხარზე ან წელზე) შეხება;
 - ო) ჩახუტება ;
 - პ) ჩქმეტა;
4. სექსუალური შევიწროების ინდიკატორები, მათ შორის, შესაძლოა იყოს:
- ა) ქმედების ხასიათი
 - ბ) მსხვერპლის მიერ სიტუაციის აღქმა
 - გ) ქმედების ინტენსივობა
 - დ) ქმედების განმეორებადობა
 - ე) შემავიწროებლის შესაძლებლობა, მოახდინოს მსხვერპლზე გავლენა
 - ვ) მსხვერპლის დაუცველი მდგომარეობა
 - ზ) შემავიწროებელს და მსხვერპლს შორის ურთიერთობა

მუხლი 3. საჩივრის წარდგენისა და განხილვის პროცედურა

1. საჩივრის წარდგენისა და განხილვის პროცედურა უნივერსიტეტის პერსონალისა და სტაჟიორის წინააღმდეგ

- ა) ნებისმიერმა პირმა, რომელიც თავს სექსუალური შევიწროების მსხვერპლად მიიჩნევს, თუ შესაძლებელია, სავარაუდო შემავიწროებელს უნდა შეატყობინოს, რომ მისი ქცევა არის არასასურველი და მიუღებელი.
- ბ) სავარაუდო სექსუალური შევიწროების მსხვერპლი საჩივარს წარადგენს წერილობითი ფორმით.
- გ) სავარაუდო მსხვერპლი საჩივარში მიუთითებს სავარაუდო შემავიწროებლის სახელს და გვარს, დაკავებულ თანამდებობას, მათი სამსახურებრივი/პროფესიული ურთიერთობის შესახებ ინფორმაციას, სექსუალური შევიწროების ფაქტებს. არსებობის შემთხვევაში, სავარაუდო მსხვერპლი საჩივარს თან დაურთავს მტკიცებულებებს (წერილობითი, ფოტო, ვიდეო, აუდიო და სხვა მასალა, მესამე პირების ვინაობა, რომლებიც შესაძლოა ფაქტის შესახებ ინფორმაციას ფლობდნენ).
- დ) აკრძალულია ვიქტიმიზაცია სავარაუდო შევიწროების ფაქტის შესახებ საჩივრის წარდგენის გამო.
- ე) სექსუალური შევიწროების ფაქტის შესახებ საჩივარს სექსუალური შევიწროების მსხვერპლი წარუდგინოს უნივერსიტეტის რექტორს/ადმინისტრაციის ხელმძღვანელს.
- ვ) თუ მსხვერპლი სტუდენტია, სავარაუდო სექსუალური შევიწროების ფაქტის შესახებ შეუძლია მიმართოს ასევე, - შესაბამისი ფაკულტეტის დეკანს - რომლებიც ფაქტის შესახებ ატყობინებენ უნივერსიტეტის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელს ან რექტორს. კომისიის შექმნაზე უარის

შემთხვევაში, უნივერსიტეტის უფლებამოსილი პირი მხარეს გადასცემს წერილობით დასაბუთებულ გადაწყვეტილებას საჩივრის განუხილველად დატოვების შესახებ.

ზ) სავარაუდო სექსუალური შევიწროების მსხვერპლის მიერ წერილობითი ფორმით საჩივრის წარდგენის შემდეგ, უნივერსიტეტის რექტორი და ადმინისტრაციის ხელმძღვანელი უფლებამოსილნი არიან ერთობლივი ბრძანებით შექმნან კომისია, რომელიც განიხილავს სავარაუდო შემაჯიწროებლის დისციპლინური პასუხისმგებლობის საკითხს.

თ) კომისიის შემადგენლობა განისაზღვრება რექტორისა და ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის ბრძანებით რომელშიც არიან უნივერსიტეტის პერსონალი.

ი) სავარაუდო მსხვერპლი ან სავარაუდო შემაჯიწროებელი, ინტერესთა კონფლიქტის შემთხვევაში, უფლებამოსილია მოითხოვოს კომისიის რომელიმე წევრის უნივერსიტეტის სხვა პერსონალით ან სტუდენტით ჩანაცვლება

კ) ამ პუნქტის „ი“ ქვეპუნქტში მითითებული მოთხოვნის დაკმაყოფილების და კომისიის ალტერნატიული წევრის შერჩევის შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს უნივერსიტეტის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელი ან რექტორი.

ლ) საქმის წარმოებაში ჩართული პირები ვალდებული არიან არ გაამჟღავნონ მხარეების და საქმის ფაქტობრივი გარემოებების შესახებ ინფორმაცია.

2. კომისიის უფლებამოსილება უნივერსიტეტის პერსონალის და სტაჟიორის წინააღმდეგ საჩივრის განხილვისას

ა) კომისია:

ა. ა.) გამოკითხავს სავარაუდო მსხვერპლს;

ა. ბ.) გამოკითხავს სავარაუდო შემაჯიწროებელს;

ა. გ.) გამოკითხავს მესამე პირებს, ვინც შესაძლოა ფლობდეს საქმესთან დაკავშირებულ ინფორმაციას;

ა. დ.) გამოიკვლევს საქმეში არსებულ ყველა მტკიცებულებას;

ა. ე.) გამოკვლეული ფაქტობრივი საქმის გარემოებებისა და მტკიცებულებების საფუძველზე, ხმათა უმრავლესობით, იღებს დასაბუთებულ წერილობით გადაწყვეტილებას სექსუალური შევიწროების ფაქტის არსებობის ან არარსებობის შესახებ;

ბ) თუ კომისიის მიერ სექსუალური შევიწროების ფაქტი არ დადასტურდება, უნივერსიტეტის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელი წყვეტს დისციპლინურ წარმოებას.

3. საჩივრის განხილვის ვადები უნივერსიტეტის პერსონალის და სტაჟიორის წინააღმდეგ საჩივრის განხილვისას

ა) უნივერსიტეტის რექტორი ან ადმინისტრაციის ხელმძღვანელი კომისიას ქმნის საჩივრის წარდგენიდან არაუმეტეს 14 სამუშაო დღის ვადაში;

ბ) სექსუალური შევიწროების საჩივართან დაკავშირებით კომისია გადაწყვეტილებას იღებს 1 თვის ვადაში.

გ) თუ დისციპლინური გადაცდომისთვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებათა დადგენისთვის აუცილებელია 1 თვეზე მეტი ვადა, 1 თვიანი ვადის გასვლამდე 10 სამუშაო დღით ადრე, უნივერსიტეტის რექტორი და ადმინისტრაციის ხელმძღვანელი, კომისიის რეკომენდაციის საფუძველზე, გადაწყვეტილებას იღებენ დისციპლინური წარმოების ვადის დამატებით არაუმეტეს 2 თვით გაგრძელების თაობაზე.

4. საჩივრის წარდგენისა და განხილვის პროცედურა სტუდენტის წინააღმდეგ

ა) სექსუალური შევიწროების მსხვერპლს სტუდენტის მიერ განხორციელებული სექსუალურ შევიწროების ფაქტის შესახებ შეუძლია აცნობოს უნივერსიტეტის რექტორს, ადმინისტრაციის ხელმძღვანელს ან იმ ფაკულტეტის დეკანს, რომელზეც სავარაუდო შემავიწროებელი ირიცხება.

ბ) სავარაუდო სექსუალური შევიწროების მსხვერპლის მიერ წერილობითი ფორმით საჩივრის წარდგენის შემდეგ, რექტორისა და ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის მიერ შექმნილი კომისია უფლებამოსლია, მიიღოს გადაწყვეტილება შესაბამისი სტუდენტის მიმართ დისციპლინური წარმოების დაწყების შესახებ.

გ) კომისია:

გ. ა.) გამოკითხავს სავარაუდო მსხვერპლს;

გ. ბ.) გამოკითხავს სავარაუდო შემავიწროებელს;

გ. გ.) გამოკითხავს მესამე პირებს, ვინც შესაძლოა ფლობდეს საქმესთან დაკავშირებულ ინფორმაციას;

გ. დ.) გამოიკვლევს საქმეში არსებულ ყველა მტკიცებულებას;

გ. ე.) გამოკვლეული საქმის ფაქტობრივი გარემოებებისა და მტკიცებულებების საფუძველზე, დამსწრე წევრთა ხმათა უმრავლესობით იღებს გადაწყვეტილებას სექსუალური შევიწროების ფაქტის არსებობის ან არარსებობის შესახებ.

დ) თუ კომისიის მიერ სექსუალური შევიწროების ფაქტი არ დადასტურდება, კომისია წყვეტს დისციპლინურ წარმოებას.

ე) უფლებამოსილი პირები ვალდებულნი არიან არ გაამჟღავნონ მხარეების და საქმის ფაქტობრივი გარემოებების შესახებ ინფორმაცია.

ვ) სტუდენტის მიმართ დისციპლინური წარმოების დაწყება არ უნდა ზღუდავდეს მის უფლებას, მონაწილეობა მიიღოს სასწავლო პროცესში, გარდა უნივერსიტეტის წესდებითა და შინაგანაწესით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, თუ ეს საფრთხეს უქმნის სხვისი უფლებების, ჯანმრთელობის, უნივერსიტეტის საკუთრების და უსაფრთხოების დაცვას.

მუხლი 4. დისციპლინური პასუხისმგებლობა

1. უნივერსიტეტის პერსონალის მიმართ, რომლის მიერ სექსუალური შევიწროების ფაქტის ჩადენა დადგინდება კომისიის მიერ, უნივერსიტეტის რექტორი/ადმინისტრაციის ხელმძღვანელი იღებს გადაწყვეტილებას შემდეგი დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის დაკისრების შესახებ:

ა) შენიშვნა;

ბ) საყვედური;

გ) სასტიკი საყვედური;

დ) შრომის ანაზღაურების არა უმეტეს 50%-ის დაქვითვა;

ე) შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტა.

2. დაუშვებელია სექსუალური შევიწროების ჩამდენისთვის დისციპლინური ზომის ვადაზე ადრე მოხსნა.

3. სტაჟიორის მიმართ, რომლის მიერ სექსუალური შევიწროების ფაქტის ჩადენა დადგინდება კომისიის მიერ, უნივერსიტეტის რექტორი ან ადმინისტრაციის ხელმძღვანელი იღებს გადაწყვეტილებას შემდეგი სანქციის დაკისრების შესახებ:

ა) გაფრთხილება;

ბ) სტაჟირების შეწყვეტა.

4. სტუდენტის მიმართ, რომლის მიერ სექსუალური შევიწროების ფაქტის ჩადენა დადგინდება კომისიის მიერ, ფაკულტეტის საბჭო იღებს გადაწყვეტილებას შემდეგი სანქციების გამოყენების შესახებ:

ა) შენიშვნა;

ბ) საყვედური;

გ) სასტიკი საყვედური;

დ) სტუდენტის სტატუსის შეწყვეტა.

5. დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომა დამოკიდებულია სექსუალური შევიწროების სიმძიმესა და ხარისხზე.

6. შემავიწროებლის მიმართ შეიძლება გამოყენებული იყოს სანქციის მხოლოდ ერთი სახე.

მუხლი 5. პოლიტიკის დოკუმენტის განხორციელება

1. უნივერსიტეტის პერსონალისთვის და სტაჟიორებისთვის სექსუალური შევიწროების პრევენციის პოლიტიკის დოკუმენტის გაცნობის ვალდებულება ეკისრება უნივერსიტეტის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელს.

2. უნივერსიტეტის სტუდენტისთვის სექსუალური შევიწროების პრევენციის პოლიტიკის დოკუმენტის გაცნობის ვალდებულება ეკისრება იმ ფაკულტეტის დეკანს, რომელზეც სტუდენტი ირიცხება.

მუხლი 6. მონიტორინგი და შეფასება

1. სექსუალური შევიწროების პრევენციის დოკუმენტს ამტკიცებს აკადემიური საბჭო;

2. უნივერსიტეტის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელი აწარმოებს სტატისტიკას და ამზადებს ყოველწლიურ ანგარიშს პოლიტიკის დოკუმენტის შესრულების, ინციდენტების რაოდენობისა და დამდგარი შედეგების შესახებ და წარუდგენს აკადემიურ საბჭოს.

3. წლიური ანგარიშით გამოკვეთილი ტენდენციების შესაბამისად, უნივერსიტეტი აფასებს პოლიტიკის დოკუმენტის ეფექტურობას და საჭიროების შემთხვევაში ახორციელებს ცვლილებებს.